

чавања својине и својинских односа. Дати су предлози за промену друштвено-политичког и економског система, нека општа решења за правни и судски систем, а најмање је дато предлога око промене друштвене својине у правном и економском смислу. Посебно је изостала продубљенија анализа друштвене својине као правне категорије, њених основних правних института, садржине и природе овлашћења на различитим ствари ма у друштвеној својини, а у вези с тим и конкретна решења за адекватнију правну елаборацију основног својинског односа у Југославији.

мр Рајко Јелић

др Боровој Старовић, КОМЕНТАР ЗАКОНА О ИЗВРШНОМ ПОСТУПКУ,
„Научна књига”, Београд, 1987.

Наша грађанско-правна наука обogaћена је једном значаном књигом у којој се обједињују теоријска и практична рјешења. Наиме, ријеч је о књизи др Боровоја Старовића, професора Правног факултета у Новом Саду, *Коментар Закона о извршном поступку*. Писац се прихватио тешког и одговорног задатка, јер се ради о законском тексту који се примјењује у релативно краћем временском периоду. Прије приказа самог текста, потребно је изнети неколико напомена самог писца, а све у намери да се књига што вјерније представи читаоцу, како теоретичару, тако и практичару.

Сам писац је био у дилеми: није ли кратко вријеме протекло од доношења Закона о извршном поступку (1978. год.) да би се приступило писању Коментара. Међутим, бројна грађа о извршном поступку (монографије, расправе, чланци, итд.) увјеравају да рад није преурањен. Добра и значајна дјела су донесена у овој области. Многи ставови и рјешења и сада имају важност, без измјена или уз мање промјене. То не значи да је и рад готов, већ предстоји усавршавање и допуна текста. Иначе, рад се састоји од Увода, четири цјелине, библиографских података, регистра правних прописа, и регистра појмова.

У првој цјелини садржане су основне одредбе Закона о извршном поступку. Свака одредба је пропраћена практичним и теоријским рјешењима. Писац потенцира разлику између парничног и извршног поступка. Заштита одређених права и блискост правила процедуре, није су сами по себи довољни да се ови поступци третирају као један, нарочито не у том смислу да би извршни био само продужетак парничног поступка. Етапни циљеви су различити. У парничном се утврђује право на заштиту и она одређује, у извршном — принудно остварује. Даље, писац у размишљању претпоставља да би федерација за нека извршења могла исцрпно прописати други судски поступак којим би се сасвим искључила примјена правила Закона о извршном поступку. То се за законодавне компетенције република и покрајина не може претпоставити пошто је у уставној одредби чл. 281, ст. 1, тач. 12. речено да оне могу прописивати посебне поступке у одређеним правним областима. Појмовно и правно-технички посебан поступак претпоставља општи, тј. специјална процесна правила искључују примјену општих једино када су са њима у колизији.

Дуга цјелина се дијели на три потцјелине: поступак извршења (опште одредбе); извршење ради наплате новчаног потраживања и извршење ради остваривања неновчаног потраживања.

Ова цјелина је најобимнија у *Коментару*. Сви институти извршног поступка су детаљно обрађени. Узео се за примјер приговор против рјешења о извршењу. Писац поред законског текста наводи и бројна теоријска размишљања о овом правном лијеку, почев од надлежности, разлога за његово улагање, рјешења о њему, упућивања на парницу или дру

ги поступак. Посебно је обрађен приговор против рјешења на основу вјеродостојне исправе. О правној природи овог приговора (чл. 55. ЗИП), писац поставља питање да ли је он уопште правни лијек. Функција овог приговора није да се преиспита законитост и правилност одлуке — рјешења о извршењу. Њим се изражава противљење дужника да се спроведе извршење у одсуству перфектне извршне исправе. Дужник то не треба да образлаже тврдњом да је рјешење о извршењу незаконито или неправилно, те да тражи да се оно укине и предлог повјериоца као неоснован одбије. „Овај садржај приговора не може се ни претпоставити, као што је по правилима ЗИП када правни лијек није образложен. Дужник се једноставно противи да се против њега спроведе извршни поступак одређен на основу вјеродостојне исправе. Ирелевантно је да ли зато што исправа нема својство вјеродостојне, што је неистинита или само зато што не пристаје да се против њега води извршни поступак. Зато ово правно средство одбране дужника *stricto sensu* и не спада у правне лекове, мада би га према употребљеном термину у ЗИП тако требало квалификовати.”

У трећој цјелини писац обрађује поступак обезбјеђења и мјере у оквиру њега. Извршни поступак као низ радњи суда, странака и других учесника води се у циљу принудног остварења досуђеног права или у циљу обезбјеђења будућег остварења права које је или које ће вјероватно бити досуђено. Глобално се тежи једном циљу, а етапно гледано су два — извршење као коначно остварење или само обезбјеђење будућег извршења права. Стога се у судском извршном поступку издвајају два: поступак извршења и обезбјеђења. По казивању писца, „сродност њихових процедура и телеолошка комплементарност у којој је примат на поступку извршења, дозвољава да се они означе једним називом, мада би била правилнија употреба термина који би јасно указивао на двојност овог поступка”.

Четврта цјелина се састоји од прилога у којима су презентирани: закони, уредбе, изводи закона, закључци са савјетовања. Овакав начин сједињавања грађе посебно је значајан за практичну употребу *Коментара*.

После сваке цјелине писац је изложио судску праксу, гдје се показао и као добар практичар. На тај начин правници практичари су у прилици да стечено знање упореде и употпуне разноврсним практичним рјешењима. После сваког члана *Коментара*, писац даје објашњења неопходна да би се правилно и јасно разумјела одредба. Приликом тога, писац пружа и многе корисне сугестије, критички се осврће, а то може бити од значаја када се буде радило на измјени или допуни Закона о извршном поступку.

Писац се служио разноврсним изворима што показује приказ богате библиографије из ове области, те наведени регистер прописа.

Из свега изложеног, *Коментар* топло препоручујемо како нашим правосудним органима, теоретичарима, тако и свима онима који су у прилици да се баве наведеном проблематиком.

мр Биљана Буричин

Kahn-Freund's LABOUR AND THE LAW, by Paul Davies and Mark Freedland, London, Stevens & Sons, 1983, str. 375

Рад и право Otto-a Kahn-Freunda, треће издање, чији су едитори Р. Davies и М. Freedland (наставници Оксфордског универзитета), ужива неподељено уважавање еминентних британских и светских стручњака радног права. Kahn-Freund је стигао из Немачке у Велику Британију по доласку нациста на власт, формиран у филозофско-теоријској традицији немачке правне науке, са широким познавањем социологије и стеченим